

POSTANOWIENIE

Dnia 3 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania Z. N.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Ł.
o należności z tytułu składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 marca 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 19 marca 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca – Z. N. - wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 marca 2014 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię, tj. art. 47 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.) i przyjęcie, że przepis ten nie wyznacza początku biegu przedawnienia obowiązku opłacenia składek za cały okres objęty decyzją K. [...] „(K. [...])” w sytuacji, gdy - przeciwnie - wskazany przepis określa początek biegu terminu przedawnienia składek; a także naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwą interpretację i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, tj. art. 109 w związku z art. 47 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przez przyjęcie, że przepis ten wskazuje, iż do

określenia początku biegu przedawnia należności składkowych za okres objęty decyzją K. [...] mają zastosowanie przepisy obowiązujące przed wejściem w życie art. 47 ust 1a; w sytuacji, w której przepis art. 109 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie obejmuje swoim zakresem kwestii biegu przedawnienia składek, a nadto jest eliminowany w kolizji z art. 47 ust 1a tej ustawy jako norma późniejsza i ogólniejsza.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania „ze względu na istnienie w sprawie potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości: a) przepisu art. 47 ust 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i potrzebę wyjaśnienia, czy określony w tym przepisie termin opłacenia składek za czas objęty decyzją K. [...] twórców dotyczy również składek przedawnionych w myśl przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie tego przepisu, oraz wyjaśnienia, czy powołany przepis określa termin będący początkiem biegu terminu przedawnienia wszystkich składek za okres z decyzji K. [...]; b) przepisu art. 109 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i potrzebę wyjaśnienia, czy przepis ten swoim zakresem obejmuje nakaz stosowania, w kwestii składek twórców należnych przed 31 grudnia 1998 r., również przepisów o przedawnieniu tych składek oraz wyjaśnienia czy przepis art 109 - w kolizji z przepisem art. 47 ust 1a ustawy systemowej - nie jest eliminowany jako przepis późniejszy i ogólniejszy”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym,

że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. należy zauważyć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego oraz doktryny potrzeba wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości lub wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) zachodzi wtedy, kiedy jego niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie bądź kiedy przepis ten nie doczekał się wykładni w kierunku wskazywanym przez skarżącego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 42436, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231).

Przedstawiony problem prawny został już rozstrzygnięty w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2010 r., II UK 181/09 (LEX nr 590233). Wyjaśniono w nim, że art. 36 ust. 4a ustawy z dnia 17 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stanowiący, że twórcy i artyści zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych dokonują w ciągu 7 dni od dnia otrzymania decyzji K. [...] ustalającej datę rozpoczęcia wykonywania działalności twórczej lub artystycznej oraz art. 47 ust. 1a tej ustawy, według którego twórcy i artyści przesyłają deklaracje rozliczeniowe i imienne raporty miesięczne oraz opłacają składki za okres wykonywania działalności twórczej lub artystycznej przed dniem wydania decyzji K. [...] w terminie opłacania składek za miesiąc, w którym otrzymali decyzję, nie mają zastosowania do stanów zaistniałych, w okresie, kiedy przepisy te nie obowiązywały. Innymi słowy, wymagalność składek w okresie przed 1 stycznia 1999 r. określają przepisy regulujące tę materię przed wskazaną datą.

Także wbrew wywodom skarżącego, powyższy pogląd nie jest sprzeczny ze stanowiskiem wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2011 r. II UK 313/10 (OSNP 2012 nr 9-10, poz. 126). Stwierdzono w nim, że użyte w art. 109 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pojęcia „rozliczać i opłacać” odnoszą się tylko do tych czynności, które poprzedzają rozpoczęcie terminu przedawnienia, takich jak: ustalenie podstawy wymiaru składek, obliczanie wysokości składki, składanie deklaracji itp. i nie obejmują biegu terminu i innych cech przedawnienia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne”.

Wypowiedź ta jest osadzona w określonym kontekście sprawy, w której dochodzone od wnioskodawcy należności składkowe nie były przedawnione w dniu wejścia w życie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Chodziło więc o bieg terminu przedawnienia składek, który rozpoczął się (w związku z nieopłaceniem składek w terminie) pod rządami uprzednich przepisów, do którego mają zastosowanie przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a nie „przepisy dotychczasowe”. W żaden sposób natomiast z wypowiedzi tej nie wynika, aby wymagalność składek należnych przed 1 stycznia 1999 r. miałyby być określana na podstawie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W konsekwencji nie można uznać, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), skoro Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. Nr 13, poz. 5; z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 189 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578), w szczególności, że wskazywane przez skarżącego rozbieżności w wykładni przepisów w rzeczywistości nie występują.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.